

Scriptie Communicatie- en informatiewetenschappen

“Als Zwarte Piet racisme is, dan is blanke vla toch ook racisme?!”

Een onderzoek naar de verschillen in reacties op een uitgesproken standpunt van een man en een vrouw op een maatschappelijk controversieel thema

“If Zwarte Piet is racism then white custard is also racism, right?!”

A study to the differences in reactions on a debated viewpoint of a man and a woman on a socially controversial theme

Radboud Universiteit



Naam student: Stephanie Thie

Naam cursus: Bachelorscriptie

Scriptiebegeleider: dr. H. W. M. Giesbers

2° lezer: Hooft, A.P.J.V. van

Aantal woorden: 6809

Datum: 8 juni 2018

Samenvatting

Tegenwoordig wordt steeds meer gebruik gemaakt van sociale media, waardoor het publieke debat niet meer alleen face-to-face plaatsvindt maar ook op sociale media. Controversieel maatschappelijke thema's als Zwarte Piet worden hierbij niet uitgesloten.

Schellens (2013) vond in zijn onderzoek naar het publieke debat dat online, meer dan elders, gebruik wordt gemaakt van drogredenen. Hierbij introduceert hij de term interactionele drogredenen. Deze drogredenen werken toon verhogend in een discussie. De huidige literatuur suggereert dat in online discussies anders wordt gereageerd op vrouwen dan op mannen (Lehtonen, 2013; Vochořová, 2017). De onderzoeksvraag van dit onderzoek is: 'Wat zijn de verschillen in reacties op een uitgesproken standpunt van een man en een vrouw op een maatschappelijk controversieel thema vergeleken op het punt van interactionele drogredenen?'. In de literatuur wordt momenteel nog niet bevestigd of in discussies daadwerkelijk anders wordt gereageerd op een standpunt van een man of een vrouw. De uitkomsten van bestaande onderzoeken zijn niet generaliseerbaar naar de situatie van een maatschappelijke discussie en naar de Nederlandse cultuur. Dit onderzoek biedt inzicht in deze situatie. Voor opiniemakers kan dit onderzoek inzichten bieden in de reacties op een standpunt in een maatschappelijk controversiële discussie.

Door middel van een corpusonderzoek is onderzocht of er verschillen zijn in de manier waarop werd gereageerd op het standpunt van mannelijke opiniemaker Matthijs van de Sande Bakhuyzen en vrouwelijk opiniemaker Lize Korpershoek. Hierbij is de focus gelegd op de interactionele drogredenen zoals geformuleerd door Schellens (2013). Uit de resultaten blijkt dat er geen significante verschillen zijn in de toon van de reacties op de mannelijke en de vrouwelijke opiniemaker en in het aantal interactionele drogredenen die werden gebruikt. De uitkomsten van de bachelor kring, waarvan dit onderzoek deel uit maakt, tonen gemengde resultaten.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Theoretisch Kader	5
1.3 Relevantie	9
1.4 Onderzoeksvraag	10
2. Methode van onderzoek	11
2.1 Materiaal	11
2.2 Procedure	12
3. Resultaten	16
4. Conclusie en discussie	19
Literatuur	23
Bijlagen	27
Bijlage 1. Reacties Matthijs	27
Bijlage 2. Reacties Lize	36
Bijlage 3. Resultaten bachelorkring	45
Bijlage 4. Analysemodel	56

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Zelfs in maart van dit jaar was het weer raak, opnieuw was het onderwerp Zwarte Piet het gesprek van de dag, toen bleek dat nog geen enkele gemeente zich uit zichzelf had aangemeld om de landelijke Sinterklaas-intocht te organiseren (NOS, 2018). Al in 1968 begon de discussie over Zwarte Piet, maar de knecht van de goedheiligman werd pas echt onderwerp van het publiek debat in 2013 (Lindhout, 2013; RTL Nieuws, 2013). In dit jaar ontving de gemeente Amsterdam klachten van burgers over de intocht van Sinterklaas en ging de Verenigde Naties zich bemoeien met de Zwarte Pieten-kwestie. De Verenigde Naties deed een onderzoek naar de vraag of Zwarte Piet racisme is en adviseerde Nederland Zwarte Piet af te schaffen (RTL Nieuws, 2013).

Nu steeds meer gebruik wordt gemaakt van sociale media vinden maatschappelijke debatten, waaronder het Zwarte Pieten-debat, niet alleen meer alleen face-to-face plaats, maar ook online op sociale media. In november 2017 lanceerden 200 bekende Nederlanders een online campagne waarvoor ze zich lieten fotograferen in een T-shirt met de tekst “Zwarte Piet is racisme” (Maidman, 2017). De foto’s die geplaatst werden op Instagram kregen daarop in veel gevallen vaak meer dan 100 reacties. Schellens (2013) constateert in zijn onderzoek dat in het publieke debat online veel interactionele drogredenen voorkomen en dat deze drogredenen toon verhogend werken. Daarnaast suggereert literatuur dat mensen mogelijk negatiever reageren en meer drogredenen gebruiken in een maatschappelijk controversiële discussie wanneer het gaat om een vrouw in een publieke functie dan om een man (Lehtonen 2013; Vochocová, 2017). Echter, met de huidige literatuur kan geen antwoord worden gegeven op de vraag of deze aanname daadwerkelijk waar is.

In dit onderzoek wordt op verkennende wijze gekeken of de onafhankelijke variabele gender van een opiniemaker invloed heeft op de toon (positief, negatief of neutraal) en de correctheid van argumenteren in reacties op opiniemakers. De nadruk wordt hierbij gelegd op het gebruik van interactionele drogredenen, zoals geïdentificeerd door Schellens (2013). Aan de hand van reacties op foto’s die zijn verkregen van het medium Instagram zal worden getoetst of er verschillen zijn in de manier waarop wordt gereageerd op een vrouwelijk en mannelijke opiniemaker.

1.2 Theoretisch Kader

Middels discussies wordt geprobeerd de ander te overtuigen van een standpunt. Een belangrijke graadmeter voor het herkennen van een standpunt is het woord ‘dus’. Wanneer het woord ‘dus’ gebruikt kan worden voor het vormen van een argument-conclusie relatie is het vrijwel zeker dat het gaat om een standpunt (Verhoeven & Schellens, 2008). Wanneer het standpunt “Zwarte Piet is racisme” in een discussie niet direct wordt geaccepteerd door de opponent, kan de discussiant het argument meer acceptabel maken door het gebruik van argumentatie (Verhoeven & Schellens, 2008). Het doel van argumentatie is het oplossen van een meningsverschil (Van Eemeren, Garssen & Meuffels, 2010). Van Eemeren en Snoeck Henkemans (2011) hebben argumenteren gedefinieerd als: “een verbale, sociale en rationele activiteit die erop gericht is een redelijke beoordelaar te overtuigen van de aanvaardbaarheid van een standpunt door één of meerdere proposities naar voren te brengen die ter rechtvaardiging van dat standpunt dienen” (Van Eemeren & Snoeck Henkemans, 2011, p. 10). Argumenten zijn te herkennen aan het gebruik van signaalwoorden, woordgroepen en/of aan de plaats in de context. ‘Immers’ en ‘omdat’ zijn voorbeelden van woorden die gebruikt kunnen worden om een argument aan te geven (Verhoeven & Schellens, 2008).

Volgens Verhoeven en Schellens (2008) kan vanuit verschillende perspectieven worden gekeken naar argumentatie; vanuit de klassieke retorica, de persuasietheorie, de logica en de argumentatietheorie. De klassieke retorica en de persuasietheorie gaan niet uit van de geldigheid van argumenten, maar van de overtuigingskracht. De logica en de argumentatietheorie houden zich wel bezig met de geldigheid van argumenten (Verhoeven & Schellens, 2008).

Zo ziet de logica een argument als een geldig argument wanneer de redeneervorm van het argument juist is. Dit is het geval wanneer uit twee of meerdere waarheidsgetrouwe argumenten een juiste conclusie kan worden afgeleid. In zowel de logica als de argumentatietheorie is vastgelegd hoe mensen behoren te argumenteren en op welke wijze argumenten behoren te worden beoordeeld. Echter, er is een verschil; de argumentatietheorie is meer gericht op de natuurlijke taal zoals deze zich voordoet in online discussies (Verhoeven & Schellens, 2008).

Een belangrijke argumentatietheorie, die is ontstaan uit onder andere de dialectica van Aristoteles en de pragmatiek, is de pragmadialectische theorie van Van Eemeren en Grootendorst (in Verhoeven & Schellens, 2008, p. 124 -125). Deze theorie bevat tien discussieregels waaraan moet worden voldaan voor een kritische discussie. Deze discussieregels worden de pragmadialectische discussieregels genoemd. Onder deze

discussieregels vallen onder andere de vrijheidsregel: “De discussianten mogen elkaar niet beletten standpunten of twijfel naar voren te brengen” (Van Eemeren & Snoeck Henkemans, 2011, p. 100) en de standpuntregel: “Een aanval op een standpunt mag geen betrekking hebben op een standpunt dat niet werkelijk door de andere partij naar voren is gebracht” (Van Eemeren en Snoeck Henkemans, 2011, p. 106). Het overtreden van één van de discussieregels wordt gezien als een drogreden, omdat hiermee geen bijdrage wordt geleverd aan het oplossen van het meningsverschil (Verhoeven & Schellens, 2008). Dit betekent dat men niet juist heeft geargumenteed. Van Eemeren en Grootendorst (2002) beschrijven een drogreden als een redenering die niet deugdelijk is, maar dat wel lijkt te zijn. Een drogreden wordt ook wel een ‘bedrieglijke redenering’ genoemd (Van Eemeren & Grootendorst, 2002).

Schellens (2013) constateert in zijn onderzoek dat een aantal drogredenen gevolgen hebben voor de relatie tussen de discussianten en toon verhogend werken. Hij noemt deze drogredenen interactionele drogredenen. Er is sprake van een interactionele drogreden wanneer door het gebruik van een drogreden de verhoudingen tussen de discussianten veranderen (Schellens, 2013). Schellens (2013) deed onderzoek naar de toon in het publieke debat in de discussie over het bijvoeren van dieren in de Oostvaardersplassen. Hierbij heeft hij drie verschillende contexten vergeleken waarin uitspraken werden gedaan over “voedseltekort in de Oostvaardersplassen”, namelijk: krantenartikelen, spoeddebatten en internetfora. Uit het onderzoek bleek dat interactionele drogredenen in vergelijking met krantenartikelen en spoeddebatten significant vaker in online discussies worden gebruikt. Gezien het feit dat dit onderzoek zich richt op het publieke debat online zal de focus daarom in dit onderzoek worden gelegd op dit type drogredenen. Daarnaast is dit ook relevant, omdat in dit onderzoek wordt gekeken naar de toon van de reactie.

Uit het onderzoek blijkt dat de volgende interactionele drogredenen het vaakst worden gebruikt in het publieke debat, namelijk: het persoonlijk aanvallen van de tegenpartij en het standpunt van de tegenpartij verdraaien (Van Eemeren & Grootendorst, 2002). Het persoonlijk aanvallen van de tegenpartij wordt een drogreden *ad hominem* genoemd en is een overtreding van de vrijheidsregel (Van Eemeren & Snoeck Henkemans, 2011; Van Eemeren & Grootendorst, 2002). In alle gevallen van de drogreden *ad hominem* wordt geprobeerd de geloofwaardigheid van de tegenpartij in het geding te stellen (Van Eemeren & Grootendorst, 2002). Het verdraaien van een standpunt oftewel een *stroman* is een overtreding van de standpuntregel. (Van Eemeren & Grootendorst, 2002; Van Eemeren & Snoeck Henkemans, 2011).

De *ad hominem* drogreden kan worden onderscheiden in drie verschillende soorten drogredenen (Schellens, 2013). Ten eerste, de *ad hominem – direct*. Hierbij wordt iemand, zoals de naam al doet vermoeden, in een discussie direct aangevallen. Er wordt niet ingegaan op de argumenten die de persoon aandraagt, maar op hem als persoon. De geloofwaardigheid kan in twijfel worden getrokken door te beargumenteren dat de discussiant niet intelligent is, te stellen dat een persoon niet deugt of door te zeggen dat de persoon niet oprecht is (Van Eemeren & Grootendorst, 2002). Ten tweede de drogreden *ad hominem – tu quoque*. Deze drogreden houdt in dat een persoon aangevallen wordt op een tegenstrijdigheid in wat de persoon zegt en wat hij daadwerkelijk doet. *Tu quoque* is Latijns voor ‘jij ook’. Er wordt niet op het argument ingegaan, maar de persoon in kwestie wordt gewezen op het feit dat hij in de discussie een gedraging afwijst terwijl hij zich zelf ook zo gedraagt. Daarnaast kan de opponent ook gewezen worden op het eerst afkeuren van een standpunt en vervolgens het verdedigen van datzelfde standpunt of op het feit dat hij voor een handelswijze is, die hij zelf niet uitvoert (Van Eemeren & Grootendorst, 2002). Tot slot de indirecte variant van de *ad hominem*. Deze drogreden houdt in dat een persoon aangevallen wordt op zijn motief. Er wordt door de discussiant vanuit gegaan dat de drijfveer van de tegenpartij het eigenbelang is. Gesuggereerd wordt dan dat de argumenten niet de werkelijke beweegredenen van de persoon verwoorden (Van Eemeren & Grootendorst, 2002).

Een andere vorm die veel voorkomt in het publieke debat in het onderzoek van Schellens (2013) is de *stroman*. De *stroman* is zoals hierboven beschreven het verdraaien van de standpunten van de proponent. Met de *stroman* probeert de discussiant een ander standpunt toe te schrijven aan de proponent dan dat hij daadwerkelijk heeft ingenomen. Een discussiant heeft de plicht om zijn standpunten te verdedigen en moet de opponent bewijs leveren voor de waarheid van zijn standpunt. Door het gebruiken van de *stroman* moet hij daarentegen een ander standpunt verdedigen dan hij daadwerkelijk heeft ingenomen. Dit standpunt heeft overeenkomsten met het werkelijke standpunt, maar het verschilt op belangrijke onderdelen van elkaar (Van Eemeren & Grootendorst, 2002).

De uitkomst van het onderzoek van Schellens (2013), dat interactionele drogredenen vaak voorkomen in online discussies, komt overeen met de resultaten van Lehtonen (2013) die onderzoek deed naar de controversieel maatschappelijke discussie rondom de uitspraken van intellectueel en publiek figuur Sofi Oksanen. In een interview met Italiaanse krant vertelde Sofi Oksanen dat het kunstbeleid van een Finlandse Partij raakvlakken had met die van Duitslands Nazi partij, waarna discussie ontstond. Ondanks dat Lehtonen (2013) niet specifiek heeft gekeken naar de juistheid van de argumenten, kan uit de voorbeelden die ze

aanhaalt worden afgeleid dat mensen zich schuldig hebben gemaakt aan het gebruik van drogredenen. Uit het corpus blijkt dat veel reacties negatief zijn en niet ingaan op het standpunt van Oksanen, maar dat mensen ingaan op andere onderwerpen dan die waar ze in haar interview uitspraken over deed of Oksanen persoonlijk aanvallen of verdedigen (Lehtonen, 2013). Het persoonlijk aanvallen van Oksanen wordt in de argumentatietheorie gezien als een drogreden *ad hominem*.

Lehtonen (2013) suggereert in haar artikel dat de variabele geslacht mogelijk een effect heeft op hoe veel waarde mensen hechten aan de argumenten die een persoon aandraagt. Deze uitkomsten komen volgens Lehtonen overeen met het algemene patroon in waarin vrouwen online anders worden bejegend dan heteroseksuele blanke mannen (Keats, in Lehtonen, 2013, p. 30). De nadruk is in het onderzoek van Lehtonen (2013) gelegd op de manier waarop gereageerd wordt op Sofi Oksanen. De toon van de reacties op de uitspraken heeft Lehtonen (2013) onderverdeeld in drie categorieën: positieve reacties, negatieve reacties en neutrale reacties. Echter, het onderzoek van Lehtonen (2013) kan geen uitsluitsel geven over het feit of in maatschappelijk controversiële discussies daadwerkelijk anders wordt gereageerd op een man of een vrouw, omdat ze alleen onderzoek heeft gedaan naar de toon van de reacties op Sofi Oksanen.

Uit onderzoek van Vochocová (2017) blijkt dat vrouwen die politiek actief zijn op Facebook ervaren wat Lehtonen (2013) suggereert. Een groot gedeelte, van de elf Tsjechische vrouwen die geïnterviewd werden voor dit onderzoek, geeft aan te denken online andere reacties krijgen op hun politieke uitingen dan mannen. Verder geven deze vrouwen aan frequent reacties te krijgen met daarin persoonlijke aanvallen; ook wel de *ad hominem* drogreden, overeenkomend met de resultaten van Schellens (2013). Twee vrouwen hebben zich online gemanifesteerd als man, waarbij ze ervoeren dat er meer feitelijk werd gereageerd op hun standpunten. Een beperking van dit onderzoek is dat het hier gaat om kwalitatief onderzoek en de persoonlijke ervaringen van respondenten, waardoor niet feitelijk kan worden aangetoond dat het reguliere patroon is dat vrouwen in dit soort omstandigheden anders worden behandeld. Een deel van de elf vrouwen geeft ook aan dit niet te ervaren. Daarnaast gaat het hier om Tsjechische vrouwen die zich regelmatig politiek uitten, wat maakt dat deze resultaten niet generaliseerbaar zijn naar Nederlandse vrouwen (Vochocová, 2017).

Onderzoeken waarin op basis van reacties wordt vergeleken of mannen en vrouwen online anders bejegend worden in discussies zijn voor zover bekend niet gedaan. Wel werd een onderzoek gedaan waarin een verschil werd gevonden in advies dat werd gegeven aan een

man en een vrouw op een Spaanstalig forum (Eisenclas, 2013). Hierbij ging het om advies bij relatieproblemen. Uit dit onderzoek bleek dat de variabele geslacht een effect had op het advies dat werd gegeven. Wanneer de adviesvrager vrouw was werd anders gereageerd dan wanneer het een man betrof. Praten werd vaker geadviseerd aan vrouwen terwijl bij mannen vaker werd geadviseerd om actie te ondernemen. Eisenclas (2013) geeft hiervoor als verklaring dat de stereotype rollen getriggerd worden bij het zien van het geslacht. Deze bevindingen tonen aan dat op het gebied van advies geven anders wordt gereageerd op vrouwen dan op mannen. Dit versterkt de verwachting dat er ook anders wordt gereageerd op vrouwen wanneer het argumentatie betreft.

1.3 Relevantie

Deze onderzoeken laten zien dat gender mogelijk een rol kan spelen in de manier waarop mensen worden behandeld. De onderzoeken van Lehtonen (2013) en Vochocová (2017) suggereren dat bij het uiten van politieke meningen en in discussies anders wordt gereageerd op standpunten van een man en een vrouw, maar of dit daadwerkelijk het geval is kan met literatuuronderzoek niet worden bevestigd. Eisenclas (2013) toont aan dat wanneer advies wordt gevraagd, inderdaad anders wordt gereageerd op een man dan op een vrouw. Deze uitkomsten zijn echter niet generaliseerbaar naar de situatie van een maatschappelijke controversiële discussie en naar de Nederlandse cultuur. Dit onderzoek zal daarom bijdragen aan het beantwoorden van de vraag of er daadwerkelijk een verschil is in de manier waarop mensen reageren op standpunten van een man en een vrouw. Daarnaast zal dit onderzoek meer inzicht bieden in het voorkomen van interactionele drogredenen in het publieke debat online. Het onderzoek van Schellens (2013) was het eerste onderzoek naar interactionele drogredenen en het voorkomen daarvan in het publieke debat. De resultaten zijn verkregen door het coderen van een corpus door één codeur, wat mogelijk de betrouwbaarheid van de resultaten heeft beïnvloed. Verder kan het onderzoeken van een andere publieke discussie mogelijk voor andere resultaten zorgen. Voor opiniemakers kan dit onderzoek inzichten bieden in de manier waarop gereageerd wordt op standpunten. Hier kunnen ze wellicht in de toekomst rekening mee houden bij het innemen van hun standpunt.

1.4 Onderzoeksvraag

De onderzoeksvraag is als volgt: ‘Wat zijn de verschillen in reacties op een uitgesproken standpunt van een man en een vrouw op een maatschappelijk controversieel thema vergeleken op het punt van interactionele drogredenen?’.

Deelvragen:

- Wat zijn de verschillen in de toon van de reacties op het ingenomen standpunt van de mannelijke en vrouwelijke opiniemaker?
- Welke interactionele drogredenen worden gebruikt in reacties op de vrouwelijke opiniemaker?
- Welke interactionele drogredenen worden gebruikt in reacties op de mannelijke opiniemaker?

2. Methode van onderzoek

2.1 Materiaal

Het onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een corpusonderzoek. Het corpus in dit onderzoek bestaat uit Nederlandse reacties op twee foto's van bekende Nederlanders, een man en een vrouw, op het online medium Instagram. Zowel acteur Matthijs van de Sande Bakhuyzen als model en YouTuber Lize Korpershoek droegen op de foto die zij plaatsten een T-shirt met de tekst "ZWARTE PIET IS RACISME". Voor deze twee personen is gekozen, omdat ze beiden hetzelfde standpunt uitdroegen, de foto op dezelfde dag hebben geplaatst en een vergelijkbare functie vervullen. Zowel Matthijs van de Sande Bakhuyzen als Lize Korpershoek zijn actief in de media. Matthijs van de Sande Bakhuyzen is acteur en heeft onder andere gespeeld in de series Zwarte Tulp op RTL4 en in Feuten op NPO3 (Imdb, n.d.). Lize Korpershoek is bekend van haar YouTube kanaal "Adviezen van Lize" (Talentkitchen, n.d.).

De foto's zijn op sociale media geplaatst op 29 november 2017. De reacties zijn geplaatst in de periode van 29 november 2017 tot 26 februari 2018. Het corpus van Matthijs van de Sande Bakhuyzen bestaat uit 113 reacties (zie bijlage 1); het corpus van Lize Korpershoek uit 1212 reacties (zie bijlage 2). Deze reacties zijn bekeken op of de reactie gericht is op de opiniemaker, tekst bevat en of de reactie van een persoon is die niet de opiniemaker zelf is. Wanneer de reactie niet voldeed aan deze criteria werd de reactie uitgesloten van het onderzoek. Dit betekent dat alle reacties met enkel emoticons, reacties die niet gericht zijn op de opiniemaker en alle reacties van zowel Lize Korpershoek en Matthijs van de Sande Bakhuyzen zijn verwijderd uit het te onderzoeken corpus. Reacties met enkel emoticons zijn geëlimineerd, omdat voor veel emoticons moeilijk is om te schatten of deze positief, negatief of neutraal zijn. Wanneer meerdere reacties direct achter elkaar door dezelfde gebruiker waren geplaatst, zijn deze reacties als één reactie gecodeerd. Reacties op reacties zijn alleen meegenomen in de analyse wanneer deze reactie iets zegt over de opiniemaker. Na het bekijken van de reacties op de foto van Matthijs van de Sande Bakhuyzen zijn 60 reacties uitgesloten uit het onderzoek. Dit betekent dat uiteindelijk 53 reacties overbleven die zijn gebruikt in het onderzoek. Er is voor gekozen om een even groot aantal van het corpus van Lize Korpershoek te gebruiken. Bij de selectie van de reacties van Lize Korpershoek is geen gebruik gemaakt van een random steekproeftrekking. Gezien de korte tijd die beschikbaar was voor het onderzoek is gebruik gemaakt van een

gemakkelijkheidssteekproef. In dit onderzoek wordt daarnaast gebruik gemaakt van een between-subject design.

2.2 Procedure

In dit onderzoek is gekeken of het geslacht van de persoon die een standpunt in neemt (onafhankelijke nominale variabele) invloed heeft op de toon waarop anderen daarop reageren (afhankelijke nominale variabele) en op de hoeveelheid interactionele drogredenen (afhankelijke nominale variabele) die gebruikt worden in de reacties. Bij het coderen is allereerst gekeken naar de toon van de reactie. De variabele toon van de reactie is onder te verdelen in positief, neutraal en negatief. Een reactie is positief wanneer duidelijk is dat de persoon het eens is met het standpunt van de proponent. Wanneer de persoon het oneens is met het standpunt wordt dit gezien als negatief. Een reactie is neutraal wanneer niet uit de reactie blijkt of de persoon het niet eens of oneens is met de opiniemaker. Daarnaast valt ook een reactie waarin deels uitingen staan waaruit blijkt dat de persoon het oneens is met de opiniemaker en deels uitingen waaruit blijkt dat de persoon het eens is met de opiniemaker onder neutraal. In tabel 1 staan voorbeelden van reacties die zijn gecodeerd als positief, negatief dan wel neutraal.

Tabel 1. Voorbeelden van positieve, neutrale en negatieve reacties uit het corpus.

	Voorbeeld
Positief	<p>“100% mee eens” (Balsem, 2018)</p> <p>“heel mooi gesproken” (Schollaardt, 2018)</p> <p>“zo waar” (Adams, 2018)</p>
Neutraal	<p>“het veranderd altijd al maar dat gaat vanzelf” (De Graaf, 2018)</p> <p>“er zijn andere mensen die er misschien niet zo over denken” (Verwer, 2018a)</p> <p>“Sinterklaas is een feest bedoeld om kinderen blij te maken” (Sledsens, 2018)</p>
Negatief	<p>“Het is totaal geen racisme #alwayszwartepiet” (Kremer, 2018)</p> <p>“Ben het er niet mee eens, maar heb wel respect dat je zo voor je mening durft uit te komen, ondanks de haat die je erdoor zou kunnen krijgen” (Verwer, 2018b)</p> <p>“Pff Lize wat een onzin..” (Van Laar, 2018)</p>

Daarna is gekeken of de reactie een drogreden bevat. Hiervan is sprake wanneer één van de pragmadialectische discussieregels wordt overtreden. Was er sprake van een drogreden dan is vervolgens beoordeeld om welke vorm het ging. In eerste instantie werd hierbij gekeken naar de meest voorkomende interactionele drogredenen; een van de drie vormen van de *ad hominem* of de *stroman*. De interactionele drogredenen zijn geïdentificeerd aan de hand van de beschrijving in het theoretisch kader van dit onderzoek. De *ad hominem variant* is onder te verdelen in de variabelen *ad hominem direct*, *indirect* en de *tu quoque*. Een reactie is gecodeerd als een *ad hominem direct* wanneer de geloofwaardigheid in twijfel wordt getrokken door te beargumenteren dat de persoon niet intelligent is, te stellen dat de persoon niet deugt of door te zeggen dat de persoon niet oprecht is (Van Eemeren & Grootendorst, 2002). Wanneer een persoon aangevallen wordt op een tegenstrijdigheid in wat de persoon zegt en wat hij daadwerkelijk werkelijk doet is de reactie gecodeerd als een *ad hominem – tu quoque* (Van Eemeren & Grootendorst, 2002). Er is sprake van een *indirecte ad hominem* wanneer de persoon aangevallen wordt op zijn motief. Tot slot is een reactie gecodeerd als een *stroman* wanneer het standpunt van de persoon wordt verdraaid (Van Eemeren & Grootendorst, 2002).

Tijdens het coderen bleek dat de vormen *ad baculum* en *ad misericordiam* ook voorkwamen in het corpus. Deze vallen ook onder de interactionele drogredenen zoals beschreven door Schellens (2013). Deze drogredenen hebben net als de *ad hominem direct*, *ad hominem indirect*, *ad hominem tu quoque* en de *stroman* gevolgen voor de relatie tussen de discussianten. Aangezien deze drogredenen weinig voorkwamen in het corpus van Schellens (2013) zijn ze genoemd onder overig in zijn tabel over interactionele drogredenen. Deze drogredenen zijn wegens het geringe voorkomen in het corpus van dit onderzoek ook gecodeerd als overig, maar wel meegenomen in de analyse als interactionele drogredenen. Een reactie is gecodeerd als overig - *ad baculum* wanneer in de reactie een dreiging stond (Van Eemeren & Grootendorst, 2002). Wanneer de reactie het doel had om door middel van het wekken van medelijden de discussiant te overtuigen is deze gecodeerd als overig - *ad misericordiam* (Van Eemeren & Snoeck Henkemans, 2011).

Wanneer drogredenen werden gevonden die niet vallen onder de interactionele drogredenen waar het onderzoek zich in eerste instantie op richtte, zijn deze gecodeerd als overig. Hierbij gaat het om de *ad populum*, *non sequitur* en de *post hoc ergo propter hoc*. Er is sprake van een overig - *ad populum* wanneer de discussiant zich beroept op wat de groep vindt (Van Eemeren & Grootendorst, 2002). Een reactie is gecodeerd als een overig - *non sequitur* wanneer de argumentatie voor een standpunt geen relatie heeft met het standpunt

(Van Eemeren & Grootendorst, 2002). Tot slot is een reactie gecodeerd als overig - *post hoc ergo propter hoc* wanneer er onterecht vanuit wordt gegaan dat een gevolg de oorzaak is van een bepaalde gebeurtenis (Van Eemeren & Grootendorst, 2002). Voorbeelden van drogredenen die voorkomen in het corpus zijn te vinden in tabel 2.

De 106 reacties op de foto's zijn allemaal gecodeerd door minimaal één codeur. Echter, omdat coderen door maar één codeur de betrouwbaarheid van het onderzoek kan beïnvloeden is de helft van het corpus ook door een tweede codeur gecodeerd. De codeurs hebben afzonderlijk van elkaar het corpus gecodeerd en daarna de resultaten met elkaar besproken. Wanneer er verschillen waren in de codering is geprobeerd om onderling tot overeenstemming te komen. Bij uiteindelijk overeenstemming paste één van de codeurs de codering aan. De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid is gemeten aan de hand van een Cohen's Kappa, omdat het hier gaat om een nominaal meetniveau. De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van de variabele toon reactie was uitstekend: $k = .97, p < .001$.

De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van de variabele *ad hominem direct* was uitstekend: $k = 1.00, p < .001$. De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van de variabele *stroman* was matig: $k = .65, p < .001$. De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van de variabele *ad populum* was uitstekend: $k = 1.00, p < .001$. De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van de variabele overige drogredenen was uitstekend: $k = 1.00, p < .001$. De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van de variabele soort overige drogredenen was uitstekend: $k = 1.00, p < .001$. Voor de variabelen *ad hominem indirect* en *ad hominem tu quoque* is geen interbeoordelaarsbetrouwbaarheid berekend, omdat beide variabelen niet voorkwamen in het corpus.

Statistische toetsing

Om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvraag is gebruik gemaakt van een Chi kwadraat toets tussen de verschillende drogredenen en gender, interactionele drogredenen en gender en alle drogredenen in totaal en gender. Er is gebruik gemaakt van deze vorm van statistische toetsing, omdat de variabelen nominaal zijn.

Tabel 2. Voorbeelden van drogredenen die zijn gevonden in het corpus.

	Voorbeeld
<i>Ad Hominem – direct</i>	“Lulletje rozenwater, krijg je te weinig rollen?” (Van Dam, 2018)
<i>Stroman</i>	“Ik ben het helemaal met je eens, maar besef wel dat je mensen die zich van geen kwaad bewust zijn (ook een beetje ignorant van ze, oke) nu racistisch noemt zonder dat ze dus vervelende bedoelingen hebben. Mensen met een kleine wereld vinden het moeilijk om zich in mensen te verplaatsten, niet dat dat goed gepraat moet worden, maar zij worden nu dus ook gekwetst. Als we begrip hebben voor elke kant in deze discussie, komen we vast tot een fijne oplossing voor iedereen! Leve de roetveegpiet!” (Willemijn, 2018)
<i>Ad Misericordiam</i>	“je weet dat er ook blanken slaven zijn geweest en dat wij dus ook een weggestopt gruwelijk familieverleden hebben” (Verwer, 2018c)
<i>Ad Populum</i>	“Ik heb met vele met mij nog nooit "hiervoor" gehoord dat dit om racisme gaat. Wat ik weet met vele met mij dat deze beste werknemers van sinterklaas (net zoals elfen van de kerstman) donker gekleurd zijn door het roet uit de schoorsteen” (Van Beek, 2018)
<i>Ad Baculum</i>	“Unfollow” (Dennis, 2018)
<i>Non Sequitur</i>	“Ik wil nii haten ofz hoor maar vind gwn onzin dat jullie blanken er zo druk mee zijn terwijl het nii eens om jullie gaat. En als je er zo tegen bent moet je nii tegen zwarte piet zijn maar tegen pesten want dat is het probleem en ik snap dat het echt heel vervelend is voor de mensen die er wel mee worden gepest maar ze vinden zwarte piet niet kut maar de pesters dus die moet je aan pakken en niet het feest verpesten” (Jakobus, 2018)
<i>Post Hoc Ergo Propter Hoc</i>	“De zwarte piet was eerst ook wit alleen ze gaan door de schoorsteen en als ze dat vaker doen krijg je steeds meer zwart in je gezicht dus het is geen racisme” (Mich, 2018)

3. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van dit onderzoek gepresenteerd. Voor de statistische toetsing is gebruik gemaakt van een Chi-kwadraat toets. Een deel van deze toetsen voldoet niet aan de assumpties die gelden voor een Chi-kwadraat toets, gezien het feit dat een aantal cellen niet de vereiste frequentie bevat. In overleg met de docent is besloten deze toets wel uit te voeren vanwege de vergelijkbaarheid met ander overeenkomstig onderzoek.

Tabel 3. De frequentie en percentages in het voorkomen van positieve, negatieve en neutrale reacties op mannelijke opiniemaker Matthijs van de Sande Bakhuyzen en vrouwelijke opiniemaker Lize Korpershoek.

	Matthijs N=54	Lize N=54
Positief	30 (56.6%)	26 (49.1%)
Neutraal	8 (15.1%)	8 (15.1%)
Negatief	15 (28.3%)	19 (35.8%)
Totaal	53 (100%)	53 (100%)

Uit de χ^2 -toets tussen de toon van de reactie en gender bleek geen verband te bestaan ($\chi^2 (2) = .76, p .685$).

Tabel 4. De frequentie en percentages in het voorkomen van interactionele en overige drogredenen in reactie op mannelijke opiniemaker Matthijs van de Sande Bakhuyzen en vrouwelijke opiniemaker Lize Korpershoek.

	Matthijs N=54		Lize N=54	
	Wel	Geen	Wel	Geen
<i>Ad hominem - direct</i>	4 (7.5%)	49 (92.5%)	7 (13.2%)	46 (79.2%)
<i>Ad hominem – indirect</i>	0 (0%)	53 (100%)	0 (0%)	53 (100%)
<i>Ad hominem – tu quoque</i>	0 (0%)	53 (100%)	0 (0%)	53 (100%)
<i>Stroman</i>	2 (3.8%)	51 (96.2%)	1 (1.9%)	52 (98.1%)
Overig	7 (6.6%)	99 (93.4%)	6 (5.7%)	100 (94.3%)
Totaal	13 (4.1%)	305 (95.9%)	14 (4.4%)	304 (95.6%)

Uit de χ^2 -toets tussen de toon van de reactie en interactionele drogredenen bleek een verband te bestaan ($\chi^2 (2) = 20.976, p < .001$). Reacties die een negatieve toon hadden, bevatten relatief minder vaak geen interactionele drogredenen (61.8%) en relatief vaker wel een interactionele drogredenen (38.2%) vergeleken met reacties die een positieve toon hadden. Reacties met een positieve toon bevatten relatief vaker geen interactionele drogredenen (98.2%) en relatief minder vaak wel een interactionele drogredenen (1.81%). Reacties die een neutrale toon hadden, bevatten relatief minder vaak geen een interactionele drogredenen (81.3%) en relatief vaker wel een interactionele drogredenen (18.8%) vergeleken met reacties die een positieve toon hadden. Reacties die een neutrale toon hadden, verschilden niet van de reacties die een positieve toon hadden.

Om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvraag zijn er verschillende χ^2 -toetsen uitgevoerd. Hierbij zijn alle drogredenen (afhankelijke variabele) apart getoetst met gender (onafhankelijke variabele). Uit de χ^2 -toets tussen *ad hominem direct* en gender bleek geen verband te bestaan ($\chi^2 (1) = .91, p .339$). Uit de χ^2 -toets tussen *stroman* en gender bleek geen verband te bestaan ($\chi^2 (1) = .34, p .558$). Uit de χ^2 -toets tussen aantal interactionele drogredenen en gender bleek geen verband te bestaan ($\chi^2 (1) = 1.365, p .243$). Uit de χ^2 -toets tussen aantal drogredenen en gender bleek geen verband te bestaan ($\chi^2 (1) = .06, p .814$). De variabelen *ad hominem indirect* en *ad hominem tu quoque* bevatten lege cellen, hierdoor is het niet mogelijk om voor deze variabelen een Chi-kwadraat toets te doen.

Tabel 5. De frequentie en percentages in het voorkomen van overige drogredenen in reactie op mannelijke opiniemaker Matthijs van de Sande Bakhuyzen en vrouwelijke opiniemaker Lize Korpershoek.

	Matthijs N=54		Lize N=54	
	Wel	Geen	Wel	Geen
<i>Ad misericordiam</i>	1 (1.9%)	52 (98.1%)	2 (3.8%)	51 (96.2%)
<i>Ad populum</i>	5 (9.4%)	48 (90.6%)	1 (1.9%)	52 (98.1%)
<i>Ad baculum</i>	0 (0%)	53 (100%)	2 (3.8%)	51 (96.2%)
<i>Non Sequitire</i>	0 (0%)	53 (100%)	1 (1.9%)	52 (98.1%)
<i>Post hoc ergo propter hoc</i>	1 (1.9%)	52 (98.1%)	0 (0%)	53 (100%)

Uit de χ^2 -toets tussen overige drogredekenen en gender bleek geen verband te bestaan ($\chi^2 (1) = .082, p .775$). Uit de χ^2 -toets tussen soort overige drogredekenen en gender bleek geen verband te bestaan ($\chi^2 (4) = 4.42, p .352$).

4. Conclusie en discussie

Onderzoek van Lehtonen (2013) en Vochocová (2017) suggereren dat geslacht mogelijk een effect kan hebben op de waarde die mensen hechten aan de argumenten die een persoon aandraagt en waarop mensen worden bejegend. Onderzoek van Eisenchlas (2013) laat zien dat geslacht effect kan hebben op de manier van reageren wanneer advies werd gevraagd. Hieruit vloeide de volgende onderzoeksvraag voort: “Wat zijn de verschillen in reacties op een uitgesproken standpunt van een man en een vrouw op een maatschappelijk controversieel thema vergeleken op het punt van interactionele drogredenen?”. Dit onderzoek is uitgevoerd met als doel om antwoord te geven op deze vraag. Om antwoord te kunnen geven op deze onderzoeksvraag zijn deelvragen opgesteld:

- Wat zijn de verschillen in de toon van de reacties op het ingenomen standpunt van de mannelijke en vrouwelijke opiniemaker?
- Welke interactionele drogredenen worden gebruikt in reacties op de vrouwelijke opiniemaker?
- Welke interactionele drogredenen worden gebruikt in reacties op de mannelijke opiniemaker?

Uit de resultaten van de Chi-kwadraattoetsen blijkt dat er geen significant verband is tussen de variabelen toon van de reacties op het ingenomen standpunt en gender. Wel is een significant verband gevonden tussen de variabelen toon van de reactie en de hoeveelheid interactionele drogredenen. Er werden significant meer interactionele drogredenen gebruikt in neutrale en negatieve reacties dan in positieve reacties. In de reacties op de foto van vrouwelijke opiniemaker Lize Korpershoek werden de volgende interactionele drogredenen gevonden: de *ad hominem direct*, de *stroman*, de *ad misericordiam* en *ad baculum*. In de reacties op de foto van mannelijke opiniemaker Matthijs van de Sande Bakhuyzen werden de *ad hominem direct*, *stroman* en *ad misericordiam* gevonden. Voor deze drogredenen apart en tezamen werd geen significant verband aangetoond met de variabele gender. Het antwoord op de hoofdvraag is daarom dat er geen significant verschil is in de reacties op een uitgesproken standpunt van een man en een vrouw betreffende een maatschappelijk controversieel thema, in dit geval Zwarte Piet, vergeleken op het punt van interactionele drogredenen. Daarnaast bleek ook het totaal aan drogredenen en gender geen significant verband op te leveren.

Deze scriptie is onderdeel van een bachelorkring waarin met elf studenten onderzoek is gedaan naar de verschillen in reacties bij verschillende maatschappelijk controversiële onderwerpen, waaronder de #metoo discussie en de stervende dieren in de

Oostvaardesplassen. Er zijn verschillende media onderzocht, naast Instagram zijn ook Facebook en Elsevier weekblad online onderzocht. De resultaten van de onderzoeken zijn gemengd (zie bijlage 3). Bij drie onderzoeken werd in totaal bij de vrouwelijke opiniemaker significant vaker een interactionele drogredenen gebruikt. Ook werd significant vaker één specifieke drogreden gebruikt bij vrouwen in zes onderzoeken. Hierbij ging het in twee onderzoeken om de *stroman*. Eén onderzoek vond voor zowel de *ad hominem direct* als de *ad hominem indirect* een significant verband met vrouwen. In twee andere onderzoeken kwamen de *ad hominem tu quoque* en *ad misericordiam* beiden afzonderlijk significant vaker voor. Ook werd bij drie onderzoeken significant vaker negatief gereageerd op de vrouw dan de man. Echter, deze resultaten dienen met voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd. Van de bevindingen zijn twee van de significante resultaten niet betrouwbaar door een te lage verwachte frequentie in de cellen van de Chi-kwadraat toets. Eén onderzoeker vond significant meer interactionele drogredenen bij de mannelijke opiniemaker. Daarnaast werd bij twee onderzoeken een significant resultaat gevonden voor afzonderlijk de *ad hominem tu quoque* en de *ad hominem indirect* in vergelijking met gender. Deze bevindingen dienen met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd, omdat ook hierbij niet aan de assumptie van de Chi-kwadraat is voldaan. Tot slot vonden zes onderzoeken, waaronder dit onderzoek, geen significante verschillen tussen de mannelijke en vrouwelijke opiniemaker en het gebruik van interactionele drogredenen.

De resultaten van dit onderzoek wijken af van de geringe huidige literatuur die suggereert dat vrouwen en mannen online anders worden behandeld. Eisenclas (2013) vond wel een verschil in de manier waarop mannen en vrouwen werden benaderd in een online setting. Onderzoeken van Lehtonen (2013) en Vochocová (2017) suggereren dat negatiever wordt gereageerd en meer drogredenen worden gebruikt bij vrouwen. Een mogelijke verklaring voor de verschillen tussen dit onderzoek en de onderzoeken die wél ondersteunen dat vrouwen anders worden bejegend dan mannen is dat het in dit onderzoek gaat om de manier van argumenteren in tegenstelling tot het onderzoek van Eisenclas (2013) waarbij het ging over het advies dat werd gegeven aan mannen dan wel vrouwen. Het onderzoek van Lehtonen (2013) gaat enkel om de toon van de reactie en daarom ook niet over de manier van argumenteren. Waar het onderzoek van Vochocová (2017) wel gaat over de manier van argumenteren, berust dit onderzoek enkel op persoonlijke ervaringen en niet op een feitelijke vergelijking. Daarnaast ligt het aantal respondenten in dit onderzoek lager. Doordat de N in dit onderzoek laag ligt, is een deel van de verwachte frequenties lager uitgevallen dan vijf. Hierdoor is het niet mogelijk om een valide Chi-kwadraat toets uit te voeren, wat betekent dat

deze resultaten met voorzichtigheid dienen te worden geïnterpreteerd. Daarnaast kan dit mogelijk een verklaring bieden voor het feit dat geen significante resultaten uit dit onderzoek zijn gekomen.

Schellens (2013) vond in zijn onderzoek dat in discussies op het internet het vaakst de drogreden *ad hominem direct* voorkwam. De resultaten uit dit onderzoek komen overeen met de resultaten van Schellens. Van alle drogredenen werd procentueel gezien het vaakst de *ad hominem direct* gebruikt.

Er zijn ook beperkingen aan dit onderzoek. Zo hadden de codeurs beter getraind kunnen worden in het herkennen van drogredenen. Zowel de eerste als tweede codeur hebben zich, wegens de geringe tijd die beschikbaar was voor dit onderzoek, in eerste instantie alleen ingelezen in de interactionele drogredenen zoals geïdentificeerd door Schellens (2013). Om deze redenen kan niet met zekerheid worden gesteld dat alle drogredenen zijn herkend. Daarnaast werd tijdens het bespreken van de codering duidelijk dat de codeurs bij sommige drogredenen een andere afbakening hanteerden, ondanks dat hier van te voren afspraken over zijn gemaakt. Zo werd deze reactie “ze moeten gewoon ff normaal doen <emoticons> nu pas komen ze dr mee <emoticons>. Geen blackfriday, geen chocolade vla zometeen mgen we geen zwarte telefoons meer <emoticons>” (e.mvdiv, 2018) door de ene codeur opgevat alsof hij mede was gericht op de opiniemaker en door de andere codeur niet. Uit het artikel van Schellens (2013) blijkt dat het afbakenen van drogredenen niet gemakkelijk is. Door de codeurs van te voren te laten oefenen met het herkennen van en het coderen van de drogredenen kan de validiteit en betrouwbaarheid worden vergroot. Wanneer tijdens het oefenen verschillen worden opgemerkt kunnen de codeurs hier extra afspraken over maken.

Een andere beperking van dit onderzoek is het gebruikte medium. Het medium Instagram is een medium dat veel gebruikt wordt en populair is. Echter, is het niet een medium dat mensen in eerste instantie bezoeken om zich te uiten in een maatschappelijk controversiële discussie. Het corpus bevatte voor een groot gedeelte korte reacties, waarin gespreksdeelnemers niet ingingen op de standpunten van de opiniemaker, maar enkel beschreven of ze het eens of oneens waren met het standpunt. Bij onderzoeken van andere studenten uit de bachelorkring bleek dat op Facebook mensen meer ingaan op de standpunten. Het is mogelijk dat ook op andere media, zoals nieuwssites, mensen serieuzer en/of uitgebreider reageren op opiniemakers, omdat ze zelf opzoek gaan naar dergelijke informatie. Bij vervolgonderzoek zou daarom het corpus kunnen worden verkregen uit andere bronnen dan Instragam, zoals Facebook of nieuwssites waarbij het mogelijk is om een reactie te plaatsen onder een nieuwsbericht.

Tot slot zijn de mannelijke en vrouwelijke opiniemaker nooit helemaal vergelijkbaar. Dit blijkt onder andere uit het grote verschil in het aantal reacties op de mannelijke en vrouwelijke opiniemaker; 113 reacties tegen 1212 reacties. Ook de bekendheid kan hierin een rol spelen. Hierdoor kunnen gevonden verschillen in de bachelor kring niet met zekerheid toegewezen worden aan het verschil in gender. Wel bieden de resultaten een eerste inzicht in de verschillen die er mogelijk zijn. Door de onderzoekers is met deze beperking zoveel mogelijk rekening mee gehouden door voor een man en vrouw te kiezen met een gelijkwaardige sociale status en functie.

Zoals eerder vermeld zijn de resultaten van deze bachelorkring gemengd en niet volledig betrouwbaar. Om deze reden is meer onderzoek naar dit onderwerp nodig om een valide en betrouwbaar antwoord te kunnen geven op de vraag of op vrouwelijke en mannelijke opiniemakers daadwerkelijk anders wordt gereageerd wanneer het gaat om een standpunt in een maatschappelijk controversiële discussie. Dit zouden onderzoekers kunnen doen door hetzelfde onderzoek uit te voeren met een groter corpus van een serieuzer medium, door goede afspraken te maken over de codering en het coderen van reacties vooraf te trainen. Verklaringen voor de verschillende resultaten van de onderzoeken in deze bachelorkring zouden mogelijk kunnen liggen in de gender van de deelnemers aan de discussie. Tot slot zou dit verschil ook kunnen liggen aan de verschillen in bekendheid en de verschillen tussen de opiniemakers. Vervolgonderzoek zou moeten uitwijzen of dit zo is.

Dit onderzoek draagt bij aan de literatuur over de verschillende reacties die mannelijke en vrouwelijke opiniemakers krijgen op hun standpunten. Zie dit eerste onderzoek als “kijken in het wild”, echter harde conclusies kunnen aan de hand van dit onderzoek niet worden getrokken. Ondanks dat harde conclusies niet getrokken mogen worden is het maatschappelijk gezien positief dat uit de analyses naar voren komt dat gender waarschijnlijk geen rol speelt in de manier van reageren. Voor zover bekend is dit het eerste verkennende onderzoek dat is gedaan naar verschillen in reacties op basis van argumentatie op zowel een mannelijk als vrouwelijke opiniemaker. Het roept interessante vragen op die in de toekomst verder zouden kunnen worden onderzocht.

Literatuur

- Adams, L. W. (2018, 25 mei). Zo waar [Instagram].
Geraadpleegd van https://www.instagram.com/p/BcE_X9NBHai/?taken-by=matthijsvdsbakhuyzen
- Balsem, N. (2018, 25 mei). 100% mee eens [Instagram].
Geraadpleegd van https://www.instagram.com/p/BcE_X9NBHai/?taken-by=matthijsvdsbakhuyzen
- De Graaf, M. (2018, 25 mei). Het veranderd altijd al maar dat gaat vanzelf [Instagram]. Geraadpleegd van https://www.instagram.com/p/BcE_X9NBHai/?taken-by=matthijsvdsbakhuyzen
- Dennis. (2018, 25 mei). Unfollow [Instagram].
Geraadpleegd van <https://www.instagram.com/p/BcE9tRagiGQ/?taken-by=lizekorpie>
- Eisenclas, S. A. (2013). Gender roles and expectations: Any changes online? *SAGE Open*, 3 (4), 1-11. doi: 10.1177/2158244013506446
- e.mvdv.. (2018, 25 mei). Ze moeten gewoon ff normaal doen <emoticons> nu pas komen ze dr mee <emoticon>. Geen blackfriday, geen chocolade vla zometeen mgen we geen zwarte telefoons meer <emoticons> [Instagram]. Geraadpleegd van <https://www.instagram.com/p/BcE9tRagiGQ/?taken-by=lizekorpie>
- IMDb (n.d.). Matthijs van de Sande Bakhuyzen. Geraadpleegd van https://www.imdb.com/name/nm0885992/?ref_=ttfc_fc_cl_t28
- Jakobus, M. (2018, 5 juni). Ik wil nii haten ofz hoor maar vind gwn onzin dat jullie blanken er zo druk mee zijn terwijl het nii eens om jullie gaat. En als je er zo tegen bent moet je nii tegen zwarte piet zijn maar tegen pesten want dat is het probleem en ik snap dat het echt heel vervelend is voor de mensen die er wel mee worden gepest maar ze vinden zwarte piet niet kut maar de pesters dus die moet je aan pakken en niet het feest verpesten [Instagram]. Geraadpleegd van <https://www.instagram.com/p/BcE9tRagiGQ/?taken-by=lizekorpie>

- Kremer, R. (2018, 25 mei). Het is totaal geen racisme
 #alwayszwartepiet [Instagram]. Geraadpleegd van
https://www.instagram.com/p/BcE_X9NBHai/?taken-by=matthijsvdsbakhuyzen
- Lehtonen, Sanna (2013). "Listen girl. Hitler is dead." – Reception of a female public intellectual on Finnish online discussion forums. *Tilburg Papers in Culture Studies. Paper 46.* (via www.tilburguniversity.edu/babylon.)
- Lindhout, S. (2013, 16 november). Witte piet was in 1968 ook al een stap te ver. *De Volkskrant*. Geraadpleegd van <https://www.volkskrant.nl/archief/witte-piet-was-in-1968-ook-al-een-stap-te-ver~a3545782/>
- Maidman, T. (2017, 28 november). Jett Rebel en Georgina in anti-Piet-campagne. *AD*. Geraadpleegd van <https://www.ad.nl/show/jett-rebel-en-georgina-in-anti-piet-campagne~a5c636c3/>
- Mich, M. (2018, 5 juni). De zwarte piet was eerst ook wit alleen
 ze gaan door de schoorsteen en als ze dat vaker doen krijg je steeds meer zwart in je gezicht dus het is geen racisme [Instagram]. Geraadpleegd van
https://www.instagram.com/p/BcE_X9NBHai/?taken-by=matthijsvdsbakhuyzen
- NOS (2018). *Gemeenten hebben minder trek in landelijke Sinterklaas-intocht*. Geraadpleegd van <https://nos.nl/artikel/2223860-gemeenten-hebben-minder-trek-in-landelijke-sinterklaas-intocht.html>
- RTL nieuws (2013). *De grote zwarte piet controversie hoe het allemaal begon*. Geraadpleegd van <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/binnenland/de-grote-zwarte-piet-controversie-hoe-het-allemaal-begon>
- Schellens, P. J. (2013). *De toon van het debat*. Afscheidsrede 11 januari 2013. Nijmegen: RU Nijmegen (via <http://repository.ubn.ru.nl>).
- Schollaardt, K. (2018, 25 mei). Heel mooi gesproken!
 [Instagram]. Geraadpleegd van
https://www.instagram.com/p/BcE_X9NBHai/?taken-by=matthijsvdsbakhuyzen
- Sledsens, R. (2018, 25 mei). Sinterklaas is een feest bedoeld om
 kinderen blij te maken [Instagram] Geraadpleegd van
<https://www.instagram.com/p/BcE9tRagiGQ/?taken-by=lizekorpie>
- Talentkitchen (n.d.). *Lize Korpershoek*. Geraadpleegd van

<http://www.talentkitchen.nl/lize-korpershoek/>

Van Beek, L. K. (2018, 25 mei). Dit zie ik weer als een nadeel

dat mensen denken steeds slimmer te worden. Ik heb met vele met mij nog nooit "hiervoor" gehoord dat dit om racisme gaat. Wat ik weet met vele met mij dat deze beste werknemers van sinterklaas (net zoals elfen van de kerstman) donker gekleurd zijn door het roet uit de schoorsteen. Ondanks dat ik vind dat mensen zich ergens anders druk over moeten maken dan over zwarte pieten, de Efteling, negerzoenen, blanke vla enenz. Dat het ook betekend als de pieten niet meer donker gekleurd mogen worden onze beste buurmeisje of zusje ook niet meer voor Piet kan spelen, omdat we die gene gelijk zullen herkennen. Laten we ons druk maken over de olifanten en tijgers die sterk afnemen en straks alleen nog maar in de dierentuin zien ipv een kinderfeest waarmee niemand letterlijk beschadigd mee word [instagram]. Geraadpleegd van https://www.instagram.com/p/BcE_X9NBHai/?taken-by=matthijsvdsbakhuyzen

Van Eemeren, F., Garssen, B. & Meuffels, B. (2012). De vermoede abusive ad hominem-drogreden empirisch onderzocht: Strategisch manoeuvreren met directe persoonlijke aanvallen. *Tijdschrift voor Taalbeheersing*, 34 (2), 135 – 155. doi: 10.5117/TVT2012.2.DE_V423

Van Eemeren, F. H. & Grootendorst, R. (2002). *Dat heeft u mij niet horen zeggen... Drogredenen van A tot Z*. Amsterdam: Rozenberg Publishers.

Van Eemeren, F. H. & Snoeck Henkemans, A. F. (2011). *Argumentatie. Inleiding in identificeren van meningsverschillen en het analyseren, beoordelen en houden van betogen*. Groningen/Houten: Noordhof Uitgevers.

Van Dam, R. (2018, 25 mei). Lulletje rozenwater, krijg je te weinig rollen? [Instagram]. Geraadpleegd van https://www.instagram.com/p/BcE_X9NBHai/?taken-by=matthijsvdsbakhuyzen

Van Laar, L. (2018, 25 mei). Pff Lize wat een onzin [Instagram]. Geraadpleegd van <https://www.instagram.com/p/BcE9tRagiGQ/?taken-by=lizekorpie>

Verhoeven, G. & Schellens, P. J. (2008). Argumentatieanalyse. In P. J. Schellens & M. Steehouder (Red.), *Tekstanalyse* (1^e ed., pp. 119 – 161). Assen: Koninklijke Van Gorcum BV.

- Verwer, V. (2018a, 25 mei). Er zijn andere mensen die er misschien niet zo over denken [Instagram]. Geraadpleegd van <https://www.instagram.com/p/BcE9tRagiGQ/?taken-by=lizekorpie>
- Verwer, V. (2018b, 25 mei). Ben het er niet mee eens, maar heb wel respect dat je zo voor je mening durft uit te komen, ondanks de haat die je erdoor zou kunnen krijgen [Instagram]. Geraadpleegd van <https://www.instagram.com/p/BcE9tRagiGQ/?taken-by=lizekorpie>
- Verwer, V. [veerluuh] (2018c, 25 mei). Je weet dat er ook blanken slaven zijn geweest en dat wij dus ook een gruwelijk familieverleden hebben [Instagram]. Geraadpleegd van <https://www.instagram.com/p/BcE9tRagiGQ/?taken-by=lizekorpie>
- Vochocová, L. (2017). Witty divas, nice mothers and tough girls in a sexist world: experiences and strategies of female influencers in online political debates. *Media, Culture & Society*, 40 (4), 535 – 550. doi: 10.1177/0163443717729211
- Willemijn. (2018, 25 mei). Ik ben het helemaal met je eens, maar besef wel dat je mensen die zich van geen kwaad bewust zijn (ook een beetje ignorant van ze, oke) nu racistisch noemt zonder dat ze dus vervelende bedoelingen hebben. Mensen met een kleine wereld vinden het moeilijk om zich in mensen te verplaatsten, niet dat dat goed gepraat moet worden, maar zij worden nu dus ook gekwetst. Als we begrip hebben voor elke kant in deze discussie, komen we vast tot een fijne oplossing voor iedereen! Leve de roetveegpiet! [Instagram]. Geraadpleegd van <https://www.instagram.com/p/BcE9tRagiGQ/?taken-by=lizekorpie>

Bijlagen

Bijlage 1. Reacties Matthijs

1. **sena.tarm33** OMG. You're so handsome! <emoticons> ♥ @matthijsvdsbakhuyzen ♥♥

lena.hensema <emoticons>

2. **hermanindezonopeenterras** Zoooo jammer dit <emoticons>

3. **pander19899** Egt heel zonde, zelfs bnn'ers zijn gehersenspoeld

4. **olwenpics** Voortschrijdend inzicht! <emoticon>

5. **marel_marel_Zo**, precies dezelfde gedachten hier!! <emoticon>

sterrevdrh:)

6. **elisabethlodeizen**Hear hear! Xx

rachelisaura88 <emoticons>

7. **randy_delhezik** vind dat je over deze discussie een mening mag hebben en die mits goed beargumenteerd ook verteld mag worden maar ik ben van mening dat het een kinderfeest is en zoals je zelf al zei als kind denk je er anders over na en weet je niet eens wat racisme is en zwarte piet is niet zwart omdat het zogezegd een slaaf is nee zwarte piet is zwart vanwege het roet uit de schoorsteen en heeft dus niks met racisme te maken en zwarte piet is zoals ik het geleerd heb op school een gewaardeerde helper van sinterklaas zo dit was mijn mening ik denk dat er geen goede oplossing is voor deze discussie want ik vind dat dit geen discussie zou moeten zijn ps matthijs zou je kunnen reageren want ik zou jouw mening hierover wel willen weten.

8. **kikischollaardt**Heel mooi gesproken!

9. **stelselmatig**Aman <emoticons>

emmbraamDit <emoticons>.

verahoekx@randy_delhez het probleem is dat mensen het niet racistisch bedoelen, maar het dus wel racisme is. Kijk voor de grap even zondag met lubach terug en zet je tolerante bril op. Iedere Nederlander moet blij worden van dit feest en je kan mij niet wijs maken dat het geluk van een kind bepaald wordt door de huidskleur van Piet. Een kind wordt blij van een kleurdoos in de schoen, vrolijke muziek en pepernoten bakken.

sultanicli <emoticons>

10. **tinecartuyvels**Dank

jwijnalda <emoticon> voor jou, deze woorden, deze helderheid broeder

11. **lottegerritsen23** <emoticons> T O P P E R

tarikh_janssen <emoticons>

wieditleestisgek <emoticons>

12. **dot92**Helemaal mee eens! <emoticon>

13. **xiomaravirido** Daaaankjewel! En je tekst <emoticons>

djerrajohan@randy_delhez zwarte piet is zwart vanwege het roet uit de schoorsteen en heeft dus niks met racisme te maken. Oké. Oké. Hoe verklaar je de kroespruik en dikke lippen bijvoorbeeld dan? Ook door de schoorsteen?

14. **lin_wu_adams**Zo waar

lisaviss@margotileen ik tag je nog een keer, want zie deze tekst erbij! <emoticon>

matthijsvdsbakhuyzen@randy_delhez het gaat om het beeld. Zwarte Piet is bedacht - want Sinterklaas werd honderden jaren gevierd zonder Piet - toen de slavernij gewoon nog bestond. Gekleurde mensen werden gezien als een soort exotische knechten. En waren vaak letterlijk slaven. Zwarte Piet was toen misschien zelfs niet racistisch bedoeld, maar is wel racistisch. En dat beeld houden wij nu in stand terwijl ik denk dat we er juist alles aan moeten doen dat te wissen. De slavernij is geen mooi hoofdstuk in onze geschiedenis,

toch? Mensen als bezit? Dat vind, volgens mij, echt iedereen. Hoop ik. En het is precies dat beeld dat mensen pijn doet. Omdat het gaat over een rolverdeling waarin zwarte mensen ondergeschikt zijn. Denk ik. Want ik weet niet alles van deze kwestie. Maar. Snap je? Sowieso bedankt voor je mening. Dat over en weer schelden is niet constructief
<emoticon>

elineboot <emoticons>

groenlof <emoticons>

maloudrvz <emoticons>

15. **lisakellyvanbeek**Dit zie ik weer als een nadeel dat mensen denken steeds slimmer te worden. Ik heb met vele met mij nog nooit "hiervoor" gehoord dat dit om racisme gaat. Wat ik weet met vele met mij dat deze beste werknemers van sinterklaas (net zoals elfen van de kerstman) donker gekleurd zijn door het roet uit de schoorsteen. Ondanks dat ik vind dat mensen zich ergens anders druk over moeten maken dan over zwarte pieten, de Efteling, negerzoenen, blanke vla enenz. Dat het ook betekend als de pieten niet meer donker gekleurd mogen worden onze beste buurmeisje of zusje ook niet meer voor Piet kan spelen, omdat we die gene gelijk zullen herkennen. Laten we ons druk maken over de olifanten en tijgers die sterk afnemen en straks alleen nog maar in de dierentuin zien ipv een kinderfeest waarmee niemand letterlijk beschadigd mee word

16. **freshcotton**Yes! <emoticon>

loladrumt@lisakellyvanbeek Juist!

17. **amandadenoordxx**Heel mooi geschreven!

myrte.dejonge <emoticons>

18. **sarosa.14**Go Matthijs! <emoticons>

hilde_fer@lisakellyvanbeek Helemaal mee eens!

19. **badchaker24**Top Matthijs, goed verwoord!

20. **artandnovacane**100% mee eens

21. **pleuniveen**Deze woorden <emoticon>, deze zijn van belang

mirtewegman@meike_zikken

22. **desdenise2016**Ik vind dit weer zo mooi. Er word weer gesproken voor de donkere mede mens. Ik ben zelf donker heb er totaal geen probleem mee dat er sinterklaas met zwarte piet word gevierd. Wij vierde het vroeger zelf thuis. Het word ook gewoon gevierd in Suriname. Ik ken ook helemaal geen 1 donkere mede mens die er problemen mee heeft. Als je ook goed kijkt naar de mensen die reageren op jouw berichtje en het goed van jou vinden zijn ook over het algemeen blanke mede mensen.

juutpuk <emoticons>

judy2403 <emoticons>

milousoe <emoticons>

mevrouwtje.kanavan@lisakellyvanbeekhelemaal mee eens !

23. **vivalanadahba**YASS

24. **michelyjr**_Zoek gwn een leven....

lodewijkbakker@lisakellyvanbeekkroeshaar komt natuurlijk ook door de schoorsteen....

appleappelgebak <emoticons>

lodewijkbakker@lisakellyvanbeek P.S. Tijgers en Olifanten zijn niet relevant in dit debat

zoe.melchiot@l.melchiot @juliamelchiot@merell_k <emoticons>

margotileen@lisaviss jaaaa chill dit <emoticon>

25. **sjanneraasing**Ik zou het niet beter kunnen verwoorden <emoticon>

appiedegekste@lodewijkbakker ze probeert dit aan te kaarten. Het feit dat we het over in haar ogen een kinderfeest hebben en over de manier hoe we 'aan het zeuren zijn' over iets waarin veel mensen zich niet in kunnen vinden. Staat voor haar in het niks bij het leed en ondergang van bijvoorbeeld de tijger en olifant. In haar mening zijn die dus wel relevant□

appiedegekste@appiedegekste met zeuren probeer ik hier te zeggen dat er een chaos wordt gecreëert in de omgangs vormen van mensen

26. **mattiasvdvijver** Goed Matt!!! Xxx

lodewijkbakker@appiedegekste uhu. Echter, in het kader van de post (waarop zij reageert), wordt beargumenteert waarom we het feest moeten aanpassen. Tijgers en Olifanten zijn dan echt irrelevant. Ik snap de gedachtegang wel maar deze klopt niet.

27. **madeliefxz** <emoticon> echt

appiedegekste@lodewijkbakker goed punt, staat inderdaad los van haar argumentatie

ambieeeeex@giuliaamers

giuliaamers@ambieeeeex Love him

lodewijkbakker@appiedegekste <emoticons>

28. **teuntjeplezier** Je hebt het over 'de donkere mens' die Zwarte Piet erg zou vinden.

Daarmee generaliseer je. Ik ken geen enkele persoon van Surinaamse afkomst die een probleem heeft met Zwarte Piet of die zich aangesproken voelt. In Suriname is Zwarte Piet gewoon zwart.

meike_zikken@mirtewegman k'had T al gezien #blijfttochgewoonerik

29. **lisakellyvanbeek@lisakellyvanbeek** net of mijn kinderen of überhaupt kinderen racistisch worden van "zwarte" Piet. Of mensen met een huidtint zien als een mindere. Dat heeft totaal niks met dit kinderfeest te maken, maar met opvoeding van de ouders of verzorgers. Ik leer mijn kinderen ook om respect te hebben voor een mede mens en daar staat zwarte Piet los van. Daarom zeg ik deze discussie is onzinnig. Laten we ons druk maken over wel belangrijke dingen. Zoals hongersnood of iets

dariabukvic <emoticons>

monkeymilk82 <emoticons>

roeltjevdsb <emoticons>

yvonnetwork <emoticons>

realpawlicki <emoticons>

30. **nicolaifokke**Jaja je hebt over een grote groep mensen die hier problemen mee hebben .
Volgens mij zijn dat er maar paar die hun mening over de daken schreeuwen

31. **yentlvbakel**@matthijsvdsbakhuyzen amen

32. **kim.koppenol**Gesproken vanuit het hart en dat is het enige wat telt <emoticon>

ummaryamzakariya <emoticon>

willemijn_schut <emoticon>

33. **j.r.vandam**Lulletje rozenwater, krijg je te weinig rollen?

34. **ummaryamzakariya**Ik vind het argument van de mensen die het niet "racistisch" bedoelen een beetje apart. Is net zoals iemand pesten en zeggen dat jij het niet zo bedoeld, degene die gepest wordt voelt het dus wel als belediging of pesterij dat zou genoeg moeten zijn. Dat is net zo in deze discussie er zijn mensen die zich beledigd voelen, dat zou genoeg moeten zijn. Een traditie die een hele groep mensen beledigt, waarom zou je een zo een oerhollandse traditie in stand willen houden. Als je waar dan ook in de wereld vraagt wat vind je of weet je over Nederland. Zal niemand sinterklaas en zwarte piet noemen. Kaas, klompen, tulpen, molens en TOLERANTIE. Tradities zijn mooi, maar moeten en kunnen veranderen omdat dat beter is voor iedereen. Of wil iedereen volgens de tradities van 1900 leven ooit zijn er tradities veranderd en nieuwe voor in de plek gekomen met de tijd meegaan.

35. **marijeelisah**Precies dat gewoon met de tijd meegaan:)

36. **micky.hes**Prachtig geschreven!!!!

eatpraylovenl 🍴❤️

37. **sebasberman**Amen <emoticon>

38. **mitch14_1996**Het veranderd altijd al maar dat gaat vanzelf

39. **kwwijt**Met de laatste zin is alles gezegd.

40. **kevinvnee**Laat die kinder feest lekker iedereen is er mee opgegroeit laat ZWARTE PIET lekker blijven

llisaa_xx@jana.0168 we love ZWARTE piet <emoticon>

41. **llisaa_xx**Doe is normaal met je discriminatie kijk er dan gwn niet naar eikel

teuntjeplezier <emoticons>

dj_devereaux_85 <emoticons>

42. **monique_renooij**Mooi gezegd...de traditie veranderd in mijn ogen niet als de kleur veranderd, ik vind het eigenlijk wel gewoon mooi zo nu ze wit/zwart en roetveeg pieten hebben gemengt. De kinderen zijn net zo blij en ik zie meer samenhang, we zijn nu gewoon gelijk en zo hoort het te zijn.

43. **deniesd**Dag mathijs

44. **_mila_mich_**De zwarte piet was eerst ook wit alleen ze gaan door de schoorsteen en als ze dat vaker doen krijg je steeds meer zwart in je gezicht dus het is geen racisme

45. **evajanssenx**Mooi gesproken!

fanaccount.klmmt <emoticon>

xmaikeloredana_@filipfenty

46. **kim_vermeulen88**Mooi geschreven! Bijna eng hoe jij mijn gedachten verwoord...

zoeelenibab <emoticons> trooper!!

47. **renskekremer_**Het is totaal geen rascisme #alwayszwartepiet

48. **sienbos**Mooi gesproken <emoticons>

inekeej <emoticon>

winie_peter <emoticons>

tanjasparkle <emoticon>

susanne_dijk@_mila_mich_ de reden waarom ze die kleur hebben klopt inderdaad. Maar dat het geen racisme is vind jij, dat is geen feit. Anderen ervaren dat zo, ondanks het feit dat ze niet zo bedoeld zijn

49. **mavi.brimooie** tekst @matthijsvdsbakhuyzen

manoukanne <emoticons>

sorayaloveszoe <emoticons>

50. **jovaneerde**Je bek!

51. **merelvanrossem@matthijsvdsbakhuyzen** ik vind ook dat ze t moeten afschaffen als het mensen pijn doet, maar sta je er dan ook helemaal achter dat zwarte piet racisme is?

sublimanalmessag@susanne_dijk als je ooit Mary Poppins gekeken hebt, dan weet je dat mensen niet zo zwart worden en kroeshaar krijgen door de schoorsteen.

susanne_dijk@sublimanalmessag heb helaas geen Mary Poppins gekeken, maar wat is de waarheid?

sublimanalmessag@susanne_dijk in Mary Poppins is er een hele scene met schoorsteenvegers die in en uit schoorstenen springen etc. Die worden wel vies, maar niet

pikzwart en een kroeshaar. Als zwarte pieten zwart zouden worden door de schoorsteen -
waarom is hun kleding dan ook niet zwart of uberhaupt vies? Dat is toch waarheid dan :p
vandaar :p

52. **svensignedenhartoghAmen**

matthijsvdsbakhuyzen@lottepietersen_ zij zijn hier geboren. Dus ja. Tuurlijk willen ze
hier wonen. Het zijn namelijk Nederlanders

53. **_jarnoo_ WAT EEN ONZIN**

jarnoo HET IS TOCH OOK VOOR KINDEREN?? OF NIET SOMS?

Bijlage 2. Reacties Lize

evatie1@lisabelderok

timvzmr <emoticons>

oztweago <emoticon>

1. **rdb_xx**Kansloos

rimada<emoticon>

halloikbenamberVind dit stom @alicehcqneau

2. **pleunvd**Helemaal mee eens!

nienisneckdeep <emoticons>

bar_foxhole <emoticons>

quincy.adina <emoticons>

3. **denniskoolio**Unfollow

xiomaravirido <emoticons>

4. **volgpetrus**Love it! <emoticons>

maxcornielje???

geengijs <emoticons>

zoelenibab <emoticons>

simondekalfjes@vuurwerkshow2018beetje off topic

crmza <emoticons>

5. **cervezastalone**Ik vind dit pure bullshit! Lize je bent zo wel een schande, je moet een voorbeeld geven voor de mensen...

elineboot <emoticons>

annetraket <emoticons>

myrthe_db@felixbas kijk die butthurt comments

lisanneves <emoticon>

lizekorpie@jjoeye doe ik ook

6. **teskedescheppervind** jullie zo dapper <emoticons>

youngbjurman@jjoeye Beetje kortzichtig..

lizekorpie@halloikbenamber ik vind zwarte piet stom

itsepitsje_ Waarom unfollow? Alsof je t altijd met iemand eens moet zijn...

lizekorpie@denniskoolio91 graag <emoticon>

7. **jasper21p**Yes!! <emoticons>

emmaskkns <emoticons>

sarahderuiterr <emoticons>

8. **flowindey**preach

jordynicolaas <emoticons>

stafzoo@teskedeschepper waarom doe je het zelf niet dan?

quinsding <emoticons>

9. **vanastenjasperJA**

vanastenjasperJUIST

vanastenjasperWAAR KAN IK DIT SHIRT KOPEN?

withoutromeo <emoticons>

nlsmttn@eliseanouk huhhh jij ook

10. **nummerjeen** Wat een held ben je ook! @lizekorpie respect dat je dit gepost hebt ☺

11. **kelly.anna.palagia** Mooi gezegd!

eliseanouk@nlsmttn yaaas <emoticons>

12. **pam_ackermans** Goed bezig!

13. **kingfais_Preach!** <emoticons>

karimbocking <emoticons>

14. **postvoorbarbara** Hatsee!! Hup Lize <emoticons>

15. **annevanbeukering** Yes! <emoticons>

16. **madelieferrd** Yes girl!!

ervezastalone@lizekorpie voor de rest vind ik je wel echt een topwif! <emoticon>

17. **e.mvdv@malongoes** ze moeten gewoon ff normaal doen <emoticons> nu pas komen ze dr mee <emoticon>. Geen blackfriday, geen chocolade vla zometeen mgen we geen zwarte telefoons meer <emoticons>

biancavanwersch <emoticons>

jobkevanderburg!!!!!!!

notjet_<emoticons>

paulinesuz@malongoes dat is bullshit malon. Over die bruine en witte bolletjes. Negerzoenen en jodenkoeken, terecht dat dat niet meer zo heet. Ga mee met de tijd en respecteer de mensen om je heen <emoticons>

18. **jelleverdeelen**Nope zwarte piet is geen racisme sinterklaas is een Turk die slavenhandel tegen ging door alle kinderen die als slaven gebruikt werden op te kopen en vervolgens vrij te laten maar omdat de kinderen hem zo graag mochten hebben ze hem gevolgd en zo is het dus ontstaan.

almamathijzen <emoticon>

lizekorpie@e.mvdv het is als blanke meid heel makkelijk om deze flauwe racistische grappen te maken. Hoop dat jullie later in t leven anders naar zaken zullen kijken. X

19. **sarah.mannee**Yaas helemaal mee eens!

carmenfelix@jjoeye <emoticon>

20. **ninatorr**YAAAAS <emoticons>

lizekorpie@nelinetuiten ja

martenmantel@jelleverdeelen Als jij dat nou even elke keer komt uitleggen aan huilende zwarte kinderen nadat ze gevraagd is waarom hun schmink er niet afkomt zoals bij zwarte piet, dan hebben we het hele probleem opgelost Jelle!

21. **nelinetuiten@lizekorpie** Haha noob

22. **nienkebennink**Mierenneuker

23. **veerluuuh**Ben het er niet mee eens, maar heb wel respect dat je zo voor je mening durft uit te komen, ondanks de haat die je erdoor zou kunnen krijgen

24. **malongoes@lizekorpie** ik zie kleine “donkere” kindjes die nog steeds zwarte schmink opdoen omdat ze graag op zwarte piet willen lijken

halloikbenamber@lizekorpie ik vind stroopwafelpiet stom

malou88 <emoticons>

25. **madeliefemd@lizekorpie** is dit shirt ergens te koop? Ik wil er ook wel voor inzetten of iets

lizekorpie@jelleverdeelen als blanke jongen is dit allemaal heel makkelijk om aan jezelf te vertellen. Maar jij bent niet gepest, klein gemaakt en hebt geen weggestopt gruwelijk familieverleden. Als het voor anderen zo pijnlijk is waarom zou je er dan aan vast willen houden?

26. **tijlsengers**Natuurlijk is t fuckedup dat mensen dat de horen krijgen van kijk zwartepiet maar betekend dat meteen afschaffen? NEE aanpassen is een veel beter idee

lizekorpie@veerluuuuh ik ben niet bang voor haat en bedoel alleen maar liefde

zeeee_leering@ersajongerijs nu in ik amerika woon en de hele tijd dit moet uitleggen (want ja alles wat ze over nl weten is wiet hoeren en onze racistische versie van kerst) waarom we zo'n racistische feestdag hebben. En das echt ff fucking awkward om aan je klas uit te leggen dat er een witte man is met een hoop zwarte "vrienden" die dan gratis alles voor hem doen en hij heeft een paard en de rest moet lopen. En dan judget iedereen Nederland toch maar weer een beetje meer

27. **martijnvanark** Wat een gezeik! #zwartepietisgeenracisme

lizekorpie@slaybisshh hoezo?

28. **koelekaya**Kan je deze shirtjes ook ergens kopen dan? <emoticons>

niki_raadersma@minteterhaar <emoticons>

29. **sarahleonora**High five! Spijker op z'n kop! <emoticons>

lizekorpie@nelinetuiten misschien kan jij blanke meid die alles weet me even uitleggen hoe het zit

30. **veerluuuh@lizekorpie** er zijn andere mensen die er misschien niet zo over denken

samschaaphok@estherbeereboom

charliebosje <emoticons>

lizekorpie@malongoes ah sorry wist niet dat ik te maken had met iemand die echt niet weet wat ie zegt. Excuses en fijne dag

nelinetuiten@lizekorpie Nee niet boos worden ik vind jou cool omg

31. **marvinjakobus** Waar maak jij als blanke zorgen om het gaat jou en alle andere Nederlanders niks aan de meeste negers hebben er geen probleem mee (zoals ik) dus het slaat nergens om dat je zeg dat het racisme is want dat is het nii als klein kind vond jij het toch ook gwn leuk als ZWARTE piet langs kwam en nu ga je het voor allemaal andere verpesten!!! Goed bezig <emoticons>

32. **evaxannelk** vind je top <emoticons>

dullboyleon@jjoeye :')

33. **floor.roll**You go girl!!!!

34. **benjaminlnb@lizekorpie** helemaal gelijk in alles ik support het totaal. Alleen het woord blank is is eigenlijk ook niet compleet op zn plek. "Blank betekend puur, rein onbevlekt , neutraal: tegenoverstelling tot de negers" dus het is eigenlijk gewoon wit :)
benjaminlnb@lizekorpie precies zoals het in het woordenboek staat

35. **veerluuuh@lizekorpie** je weet dat er ook blanken slaven zijn geweest en dat wij dus ook een weggestopt gruwelijk familieverleden hebben

carlienmeijer@xdienke_me

devriendvanbowien <emoticons>

36. **rubensledsens**Doe ff normaal man

nikki.spies <emoticons>

daanhutting <emoticons>

37. **rubensledsens**Zwarte Piet heeft niets met racisme te maken

38. **nikki.spies**Like like like

39. **sannevanlinder**De chick kan je elka dag weer verrassen ! Helemaal super cool dit
<emoticons>

40. **gingah_boy@martenmantel @lizekorpie** nu kan iedere gemeente zelf bepalen of de pieten zwart, roetveeg of andere kleuren zijn. Laten we dat lekker zo houden. Iedereen heeft andere gevoelens over deze kwestie en laten we mensen vooral niet aan de schandpaal nagelen omdat zij zwarte piet nooit als een rascistisch figuur hebben gezien.

lizekorpie@marvinjakobus fijn dat je er geen negatieve ervaringen mee hebt. Heel veel anderen helaas wel en sinds ik me daar bewust van ben toon ik compassie daarvoor. Zou je ook eens moeten proberen!

veerluuuh@marvinjakobus <emotiocons>

41. **yamillabeers**Yess!!<emoticon>

snnvg <emoticons>

lizekorpie@rubensledsens doe ik <emoticon>

lizekorpie@rubensledsens hoezo niet?

42. **x.aniek**Okeeee unfollow dus

43. **rubensledsens** Sinterklaas is een feest bedoeld om kinderen blij te maken

murstratusEen schande? Omdat @lizekorpie haar eigen mening geeft waar jij niet mee eens bent? @jjoeye een schande ben je als je eeuwig zwart wit blijft denken en niet de geschiedenis van een traditie in wil zien die niet klopt.

44. **xrubymaria**Supergoed dat je je hier overuit spreekt! Hoe meer tegengeluid van 'gewone' Nederlanders, hoe meer mensen hopelijk ook zelf gaan nadenken en vraagtekens bij zwarte piet gaan zetten! <emoticon>

45. **willejouw**Ik ben het helemaal met je eens, maar besef wel dat je mensen die zich van geen kwaad bewust zijn (ook een beetje ignorant van ze, oke) nu racistisch noemt zonder dat ze dus vervelende bedoelingen hebben. Mensen met een kleine wereld vinden het moeilijk om zich in mensen te verplaatsten, niet dat dat goed gepraat moet worden, maar zij worden nu dus ook gekwetst. Als we begrip hebben voor elke kant in deze discussie, komen we vast tot een fijne oplossing voor iedereen! Leve de roetveegpiet!

lizekorpie@rubensledsens om iedereen blij te maken. En kinderen maak je ook blij met witte pieten gok ik zo

malongoes@pimgoes

sennawiersma <emoticon>

46. **lisalaar**Pff Lize wat een onzin..

yungbjurman@veerluuuh je poept uit je mond

kyrahumphreyLol

lizekorpie@lisalaar hoezo Lisa?

huubsmit <emoticons>

47. **rubensledsens** Maar de kinderen die deze wissel meemaken, gaan die dan niets vermoeden

48. **chris_kok**Man man man

laasm.11@jurn.97 wat een bullshit..

dennisjonker97@rubensledsens dat kan toch ook met roetveeg piet?

49. **edin.eusebio** Zwarte piet is een negatieve stereotypering die in zijn huidige vorm zeker moet worden aangepast. Ik denk alleen dat men met dit soort ‘campagnes’ de grote meerderheid echt niet mee gaat krijgen..

rebeccameijer <emoticons>

50. **_xavier2111_** Dit is een mening die je maar lekker voor jezelf moet houden

51. **marvinjakobus** Ik wil niet haten of zo hoor maar vind gewoon onzin dat jullie blanken er zo druk mee zijn terwijl het niet eens om jullie gaat. En als je er zo tegen bent moet je niet tegen zwarte piet zijn maar tegen pesten want dat is het probleem en ik snap dat het echt heel vervelend is voor de mensen die er wel mee worden gepest maar ze vinden zwarte piet niet kut maar de pesters dus die moet je aanpakken en niet het feest verpesten

52. **veravvliet_** <emoticons> stop met deze onzin ga je met iets nuttigs bezig houden of stop sinterklaas ofzo sinterklaas is bedoeld voor kinderen en de enige die zich er mee bemoeien zijn de volwassenen als sinterklaas weer gaat beginnen is de [#zwartepietisracisme](#) traditie ook weer begonnen <emoticons>

myrthe_duif <emoticons>

rubensledsens@marvinjakobus heel waar

53. **lisalaar@lizekorpje** mensen vieren een kinderfeestje, geen racistische uitingen of bedoelingen

Bijlage 3. Resultaten bachelorkring

Jelle Koolschijn - Instagram - Zwarte Piet

Interactioneel	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Ad Hominem Direct	Nee	NVT
Ad Hominem Indirect	Nee	NVT
Ad Hominem Tu Quoque	Nee	NVT
Stroman	Nee	NVT
Totaal	Nee	NVT

Overig	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Ad Baculum	Nee	NVT
Ad Misericordiam	Ja	Vrouwen
Anders	Nee	NVT
Totaal	Ja	Vrouwen

Reactie	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Positief	Ja	Mannen
Neutraal	Nee	NVT
Negatief	Ja	Vrouwen

Opvallendheden	geen
-----------------------	------

Gavin Woesthoff- Elsevier Weekblad online – D66 leden over FvD

Interactioneel	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Ad Hominem Direct	Nee	NVT
Ad Hominem Indirect	Nee	NVT
Ad Hominem Tu Quoque	Ja (alleen niet betrouwbaar; assumptie niet voldaan)	Mannen
Stroman	Nee	NVT
Totaal	Ja	Mannen

Overig	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Ad Baculum	Nee	NTV
Ad Misericordiam	Nee	NTV
Anders	Nee	NTV
Totaal	Nee	NTV

Reactie	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Positief	Nee	NTV
Neutraal	Nee	NTV
Negatief	Nee	NTV

Opvallendheden	geen
-----------------------	------

Eline Giesbers - Facebook - Oostvaardersplassen

Interactioneel	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Ad Hominem Direct	Ja	Vrouwen
Ad Hominem Indirect	Ja	Vrouwen
Ad Hominem Tu Quoque	Nee	Vrouwen
Stroman	Nee	Mannen
Totaal	53	Vrouwen

Overig	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Ad Baculum	Nee	Mannen
Ad Misericordiam	N.v.t	N.v.t.
Anders	N.v.t	N.v.t.
Totaal	1	Mannen

Reactie	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Positief	ja	mannen
Neutraal	ja	mannen
Negatief	ja	vrouwen

Opvallendheden	geen
-----------------------	------

Robine Roordink - Facebook - #metoo

Interactioneel	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Ad Hominem Direct	Nee	Nvt
Ad Hominem Indirect	Nee	Nvt
Ad Hominem Tu Quoque	Nvt (geen waarnemingen)	Nvt
Stroman	Ja (alleen niet betrouwbaar; assumptie niet voldaan)	Vrouwen
Totaal	Ja	Vrouwen

Overig	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Ad Baculum	Nee	Nvt
Ad Misericordiam	Nee	Nvt
Anders	Nee	Nvt
Totaal	Ja	Vrouwen

Reactie	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Positief	Nee	Nvt
Neutraal	Nee	Nvt
Negatief	Nee	Nvt

Opvallendheden	Totaal aan drogredenen (overig en interact.) en totaal aan interact. drogredenen gecodeerd, deze beiden significant met meer reacties voor de vrouw dan man.
-----------------------	--

Stephanie Thie - Instagram - Zwarte Piet

Interactioneel	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Ad Hominem Direct	Nee	nvt
Ad Hominem Indirect	Nee (geen waarnemingen)	nvt
Ad Hominem Tu Quoque	Nvt (geen waarnemingen)	nvt
Stroman	Nee	nvt
Totaal	Nee	nvt

Overig	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Ad Baculum	nee	NVT
Ad Misericordiam	nee	NVT
Anders	nee	NVT
Totaal	nee	NVT

Reactie	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Positief	nee	NVT
Neutraal	nee	NVT
Negatief	nee	NVT

Opvallendheden	Negatieve en neutrale reacties bevatten significant vaker een interactionele drogreden dan positieve reacties.
-----------------------	--

Jenny Evendijk – Facebook - Genderneutraliteit

Interactioneel	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Ad Hominem Direct	nee	n.v.t.
Ad Hominem Indirect	nee	n.v.t.
Ad Hominem Tu Quoque	nee	n.v.t.
Stroman	nee	n.v.t.
Totaal	nee	n.v.t.

Overig	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Ad Baculum	nee	n.v.t.
Ad Misericordiam	nee	n.v.t.
Anders	nee	n.v.t.
Totaal	nee	n.v.t.

Reactie	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Positief	nee	n.v.t.
Neutraal	nee	n.v.t.
Negatief	nee	n.v.t.

Opvallendheden	nee
-----------------------	-----

Freek van Voorthuijsen - Facebook - Cowboys- en indianenfeestjes
TivoliVredenburg

Interactioneel	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Ad Hominem Direct	Nee	Nvt
Ad Hominem Indirect	Nee	Nvt
Ad Hominem Tu Quoque	Nee	Nvt
Stroman	Geen waarnemingen	Nvt
Totaal	Nee	Nvt

Overig	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Ad Baculum	Geen waarnemingen	Nvt
Ad Misericordiam	Geen waarnemingen	Nvt
Anders	Nee	Nvt
Totaal	Nee	Nvt

Reactie	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Positief	Nee	Nvt
Neutraal	Nee	Nvt
Negatief	Nee	Nvt

Opvallendheden	geen
-----------------------	------

Annelinde Vermeulen - Facebook - Zwarte Pietendiscussie

Interactioneel	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Ad Hominem Direct	Nee	NVT
Ad Hominem Indirect	Ja	Meer op mannen
Ad Hominem Tu Quoque	Nee	NVT
Stroman	Nee	NVT
Totaal	Nee	NVT

Overig	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Ad Baculum	Nee	NVT
Ad Misericordiam	Nee	NVT
Anders	Nee	NVT
Totaal	Nee	NVT

Reactie	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Positief	Ja	Meer bij vrouwen
Neutraal	Ja	Meer bij vrouwen
Negatief	Ja	Meer bij mannen

Opvallendheden	Men reageert negatiever op de mannelijke opiniemaker, dit is in strijd met de assumptie van Lehtonen.
-----------------------	---

Aaron Wijnker – Facebook

Interactioneel	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Ad Hominem Direct	Nee	NVT
Ad Hominem Indirect	Nee	NVT
Ad Hominem Tu Quoque	Ja	Vrouwen
Stroman	Nee	NVT
Totaal	Nee	NVT

Overig	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Ad Baculum	Nee	NVT
Ad Misericordiam	Nee	NVT
Anders	Nee	NVT
Totaal	Ne	NVT

Reactie	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Positief	Nee	NVT
Neutraal	Nee	NVT
Negatief	Nee	NVT

Opvallendheden	geen	
-----------------------	------	--

Balou de Joode - Facebook – E-nummers en groente

Interactioneel	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Ad Hominem Direct	nee	NVT
Ad Hominem Indirect	nee	NVT
Ad Hominem Tu Quoque	nee	NVT
Stroman	nee	NVT
Totaal	nee	NVT

Overig	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Ad Baculum	nee	NVT
Ad Misericordiam	nee	NVT
Anders	nee	NVT
Totaal	nee	NVT

Reactie	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Positief	nee	NVT
Neutraal	nee	NVT
Negatief	nee	NVT

Opvallendheden	geen
-----------------------	------

Sanne

Interactioneel	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Ad Hominem Direct	nee	n.v.t.
Ad Hominem Indirect	nee	n.v.t.
Ad Hominem Tu Quoque	nee	n.v.t.
Stroman	ja (alleen niet betrouwbaar want niet aan assumptie voldaan).	vrouwen
Totaal	ja	vrouwen

Overig	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Ad Baculum	nee	n.v.t.
Ad Misericordiam	nee	n.v.t.
Anders	nee	n.v.t.
Totaal	n.v.t.	n.v.t.

Reactie	Significant verschil?	Meer op mannen of vrouwen?
Positief	nee	n.v.t.
Neutraal	nee	n.v.t.
Negatief	nee	n.v.t.

Opvallendheden	Significant meer drogredenen bij mannen gebruikt dan bij vrouwen.
-----------------------	---

Bijlage 4. Analysemodel

